

[Edvard Sørensen.]

mere vigtigt at tale om spørgsmålet end at finde en løsning. Vi hilser med tilfredshed, at der gøres et forsøg på at få dette spørgsmål løst på et mere rationelt grundlag end tidligere.

Forslaget er et kompromis, og vi havde fra venstres side ønsket, at lukkede og åbne brugsforeninger skulle beskattes ens, men det lykkedes os ikke at trænge igennem med vor opfattelse. Det resultat, der er nået, kan der vel også fremføres saglig begrundelse for. Det kan heller ikke bestrides, at der er nogen usikkerhed i grundlaget for beskatningen. Skulle det vise sig, at loven, når den er ført ud i praksis, ikke virker efter sin hensigt: ens beskatning af de frie erhverv og de kooperative virksomheder, forbeholder vi os at vende tilbage til spørgsmålet.

Det må være målet ved denne lovs gennemførelse at lette skatten for erhvervs livet og for den enkelte borger og give en særlig nedsættelse for de mindre indkomster, men loven bør formes således, at der skabes større muligheder for opsparing, end der er efter de i dag gældende regler.

Efter de retningslinier, jeg her har givet udtryk for, vil mit parti være med til at gennemføre loven.

Aksel Møller: I sin tidligere inkarnation som fremtrædende medlem af den socialdemokratiske opposition mod den forrige regering var den højtærede finansminister utvivlsomt helt ud enig med sit parti i, at de direkte skatter bar for ringe en del af byrderne og de indirekte bar for stor en del af dem.

Da den højtærede minister sidst tog plads på den stol, hvor han sidder nu, fulgte denne oppositionelle tradition med. Den 9. december 1947 fremsatte han et lovforslag om en overordentlig skat på indkomster, formuer og selskaber, motiveret dels med den hårde finansielle nødvendighed, dels med, at de indirekte skatter ikke længere alene kunne holde for. I fremsættelsestalen den dag, den 9. december 1947, erkendte den højtærede finansminister, at det var nødvendigt at udskrive skatter for i alt 140 mill. kr. inden udgangen af marts 1948, hvis man ville opnå den konsolidering, som var tilsigtet for finansåret 1947—48. Han ville imidlertid ved den lejlighed lade sig nøje med 94 millioner, hvoraf de 76 millioner skulle hentes på de direkte skatter.

Se, således begyndte den højtærede finansminister for 15 måneder siden sin heroiske kamp for, at de direkte skatter skulle forhøjes. Det blev nemlig i virkeligheden en

heroisk kamp. Først valgte rigsdagen at gå imod den højtærede ministers appetit på disse skatteforhøjelser. Den kunne gøre det med god samvittighed, eftersom den finansielle ængstelse, som ministeren da havde lagt for dagen for regnskabet, viste sig at have været ganske unødigt. Det pågældende regnskabsår sluttede med et overskud på driften på 173 mill. kr. — herved bortser jeg fra eengangsskatten, konfiskationsbeløb o. s. v. Af disse 173 mill. kr. førtes 133 mill. kr. til afskrivning på reguleringskontoen, og det er altså i alt fald det præcise udtryk for pengesæneringen over statsregnskabet ved den lejlighed.

Men den 9. marts fortsatte ministeren sine bestrebelse for at få skatterne, de direkte skatter, forhøjet; det er ikke mere end et lille års tid siden. Da dukkede forslaget om en forhøjelse af indkomstskatten, formueskatten og selskabsskatten op igen i form af tilføjelser i den årlige udskrivningslov. Dengang hævdede ministeren i sin fremsættelsestale, at det var nødvendigt for ham at konstatere, at der i finansåret 1947—48 praktisk talt ikke var sket nogen pengesænering over statens finanser — en udtalelse, som senere viste sig at komme til at stå i aldeles åbenbar modsætning til det endelige regnskabsresultat.

På indeværende finansår anlagde finansministeren i sin tale i marts 1948 et noget lysere syn, men mente dog, at året ville komme til at slutte med et underskud på 150 mill. kr., hvis der ikke blev tilvejebragt hjemmel for en større skatteudskrivning, og det ville, sagde ministeren, være et reelt underskud, hvor hensyn var taget til posteringen også på § 26. Også dette finansielle skøn har vist sig at være fuldstændig forkert. Indeværende år kan måske tænkes afsluttet med et driftsmæssigt beskedent underskud, men tages hensyn til samtlige posteringer på § 26, vil underskuddet forvandles til et overskud af en størrelsesorden, der ligger et sted mellem 180 og 200 mill. kr.

Men takket være den højtærede finansministers pessimistiske betragtninger over den finansielle nødvendighed af en skatteforhøjelse, lykkedes det ham i fjor at få gennemført tillægsindkomstskatten, ganske vist ikke i forbindelse med udskrivningsloven — for dengang holdt rigsdagen sig også tilbage —, men ved en særlig lov i maj 1948. Jeg tilføjer, at den endeligt vedtagne tillægsskat var betydeligt mindre end foreslået.

Hvad har jeg nu villet påvise ved at nævne disse finansministerielle data fra